

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת שרון מרים השכל

פ/25/3064

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (שינוי הקריטריונים ליישוב מוטב), התשפ"ג-2023

1. תיקון סעיף 11. בפקודת מס הכנסה¹, בסעיף 11(א), בהגדרה "יישוב מוטב", פסקה (3) – תימחק.

דברי הסבר

בהצעת חוק זו מוצע לתקן את סעיף 11 לפקודת מס הכנסה, לעניין תנאי הסף של יישוב מוטב. כיום, כדי שיישוב יהיה זכאי להטבת מס, עליו להיות יישוב מוטב. יישוב מוטב לפי סעיף 11 לפקודה הוא יישוב שב-31 בדצמבר שלפני שנת המס שלגביה ניתן הזיכוי מתקיימים בו כל אלה: (1) הוא יישוב סמוך לגבול או יישוב שדירות המגורים שבתחומו שוכנות במיקום גאוגרפי כקבוע בסעיף; (2) אוכלוסייתו מונה פחות מ-85 אלף תושבים; (3) הוא משויך לאשכול חברתי-כלכלי 8 או נמוך ממנו או סמוך לגבול; (4) הקמתו אושרה על פי כל דין; (5) הניקוד הכולל שלו הוא 25 נקודות לפחות.

בהצעת חוק זו מוצע למחוק את פסקה (3) לעניין השיוך לאשכול חברתי-כלכלי 8 או נמוך ממנו. התכלית של סעיף 11 לפקודה היא למנוע את עזיבתם של תושבים עמידים ואף למשוך תושבים אמידים שגרים במרכז הארץ אל אזורי הפריפריה. הכנסת תנאי סף המגביל את ההתפתחות מעבר לדירוג 8 במדד הכלכלי-חברתי בפועל גורע את היישובים החזקים. ועל כן מעודד רשויות לשאוף לתחתית מהחשש שיתפתחו מידי ויעלו גבוהה מידי במדד הכלכלי חברתי, במקום לדחוף להרחיב כמה שיותר את הרווחה ברשות שלהם.

החוק קובע כי המדד החברתי כלכלי של יישובים במועצות אזוריות ייקבע לפי דירוג היישוב או לפי דירוג מועצה, לפי הנמוך. בפועל הוראה זו מביאה לכך שישנם תושבי יישובים בדירוג חברתי כלכלי 9-10 ביישובים במועצות אזוריות הזכאים להטבות המס, כאשר יישובים דומים המוגדרים כמועצה מקומית אינם זוכים לאותה הטבה.

כמו כן, הממשלה הכירה בכך ש: "פיתוחו של יישוב וצמצום הפערים בשירותים ובאפשרויות העומדות לרשות תושביו נגזרים לא רק מן היישוב עצמו, אלא גם מטבעת היישובים המקיפה אותו ומהמשאבים האזוריים המשותפים העומדים לרשות היישובים באותו אזור." יצירת תחרות בין יישובים שכנים על תושבים חזקים אינה חיובית, ואף מונעת יצירת שיתופי פעולה אשר יפתחו את האזור כולו. יודגש כי הצעת חוק זו אינה מבקשת לשנות את דרך מתן הניקוד. ומכירה בחשיבות שיישוב במדרג נמוך במדד הכלכלי חברתי יזכה ליותר הטבות מס מיישוב גבוה במדד, בהצעת החוק מוצע לבטל את תנאי הסף הדורש שהמדד חברתי-כלכלי 9-10 יהווה פסילה להכרה ביישוב כיישוב מוטב.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מיכל שיר סגמן וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2068) ועל ידי חבר הכנסת מכלוף מיקי זוהר (פ/24/3772), ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי שרון מרים השכל (פ/25/2599).

הצעת החוק זהה לפ/25/2599 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

ז' בניסן התשפ"ג (29.03.2023)